

Dosarul nr. 3ra-703/22

2-19092876-01-3ra-15072022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (A. Paniș)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, G. Dașchevici, G. Mîra)

Î N C H E I E R E

10 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Stici împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Sergiu Stici și s-a menținut hotărârea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 24 aprilie 2019 Sergiu Stici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că, prin Actul de control fiscal întocmit în privința sa de către Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare contribuabili mari nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018 s-a constatat:

- Contribuabilul a avut obligația de a declara și de a achita veniturile obținute în anii 2014- 2016;

- Contribuabilul Sergiu Stici s-a eschivat de la calculul și achitarea impozitului pe venit în anul 2014 în sumă de 585443 de lei;

- Contribuabilul Sergiu Stici a diminuat venitul declarat pentru anul 2015 cu suma de 2187295 de lei și impozitul pe venit cu 387435 de lei;

- Contribuabilul Sergiu Stici a diminuat venitul declarat pentru anul 2016 cu suma de 1036331 lei și impozitul pe venit cu 181319 lei.

În temeiul Actului de control menționat, a fost emisă decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici”, prin care i-a fost calculat spre plată la buget impozitul pe venit în sumă de 1154205 lei, majorare de întârziere în sumă de 549565 de lei și amendă în sumă de 672889 de lei.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 04 martie 2019 a înaintat Serviciului Fiscal de Stat contestația (cererea prealabilă) împotriva acesteia, care însă a fost respinsă prin decizia nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”.

Reclamantul a susținut că decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat” i-a fost notificată la 02 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal.

În opinia reclamantului, la examinarea cazului de încălcare fiscală, organul fiscal a dat apreciere eronată legislației fiscale, interpretând prevederile legale în defavoarea sa, contrar art. 11 alin. (1) al Codului fiscal.

Subsecvent, Sergiu Stici a enunțat că, în pct. 24 și 33 ale Actului de control fiscal nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018, s-a constatat că Stanislav Gozun a luat de la el cu împrumut suma de 198820 de Euro, respectiv a recunoscut că-i datorează suma de 300000 de Euro, sumă pe care contribuabilul nu a declarat-o.

La acest capitol, invocând dispozițiile art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, art. 226⁷ alin. (3) din Codul fiscal, Sergiu Stici a menționat că din anul 2007 activează peste hotarele Republicii Moldova, fapt confirmat prin pașaportul prezentat în cadrul controlului fiscal. Astfel, veniturile obținute în străinătate, nu erau necesare a fi declarate, în condițiile în care legislația stabilește dreptul persoanei de a declara organelor vamale mijloacele bănești pe care le deține la trecerea frontierei de stat.

Altfel spus, potrivit art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, nu era obligat să declare mijloacele bănești introduse pe teritoriul Republicii Moldova, în sumă de până la 10000 de Euro, drept de care a beneficiat în repetate rânduri. Totodată, nefiind rezident pe perioada muncii lui peste hotare, nici nu avea obligația să declare aceste mijloace bănești ca fiind venit obținut în Republica Moldova. Însă, aceste circumstanțe legale contradictorii au fost interpretate de către autoritatea fiscală în defavoarea sa.

Reclamantul a relevat că potrivit art. 226⁶ alin. (4) din Codul fiscal, la determinarea venitului impozabil estimat se va ține cont de mijloacele bănești declarate conform art. 226⁷, de veniturile neimpozabile conform art. 20 obținute după 1 ianuarie 2012 și de veniturile ce au fost impozitate final la sursa de plată. La determinarea venitului impozabil estimat, veniturile obținute de persoanele fizice în afara Republicii Moldova, inclusiv cele ce sânt transmise rudelor și afinilor de până la gradul III, se vor considera ca neimpozabile dacă: sânt confirmate documentar prin declarațiile vamale, documentele ce confirmă transferul bancar, documentele ce autentifică intrarea lor legală în țară după 1 ianuarie 2012; sânt prezentate documente ce confirmă gradul de rudenie sau de afinitate.

Astfel, în consecință, condițiile de aplicare a art. 226⁶ al. (4) din Codul fiscal și anume confirmarea documentară prin declarațiile vamale, limitează acțiunea prevederilor art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, despre neobligativitatea declarării mijloacelor bănești, la estimarea venitului impozabil. În acest sens, prevederile art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară sunt interpretate în defavoarea contribuabilului, ceea ce este inadmisibil.

Or, veniturile obținute peste hotarele Republicii Moldova până în 2011, în sumă ce nu depășesc 10000 de Euro, se consideră obținute în temeiul art. 226⁷ alin. (3) din Codul fiscal, potrivit căruia, sumele declarate conform alin. (1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat în urma controlului fiscal, obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Pentru persoanele fizice care nu au depus declarația în conformitate cu alin. (1), mijloacele bănești respective vor fi considerate ca fiind obținute după 1 ianuarie 2012.

Astfel, mijloacele bănești nedeclarate la situația din 01 ianuarie 2012, conform art. 226⁷ alin. (3) din Codul fiscal se consideră obținute după 01 ianuarie 2012 și nu constituie obiect al declarației la situația din 01 ianuarie 2012, sau pentru perioadele fiscale ulterioare, după 01 ianuarie 2012.

Așadar, reclamantul a punctat că cheltuielile sale pentru perioadele începând cu 01 ianuarie 2012, din mijloacele bănești nedeclarate se consideră obținute după 01 ianuarie 2012, cheltuielile respective fiind achizițiile imobilelor.

Subsecvent, reclamantul a menționat că în pct. 33) al Actului de control fiscal, dar și în deciziile contestate, autoritatea fiscală a concluzionat contrar prevederilor art. 226¹ pct. 2) al Codului fiscal: Sursă indirectă de informație - orice sursă pasibilă să furnizeze documente, informații, explicații și/sau alte probe referitoare la persoana fizică supusă verificării și/sau referitoare la situații similare produse în condiții similare relevante pentru estimarea venitului impozabil prin metode indirecte, dar și a art. 226⁶ alin. (7) din Codul fiscal, obligația de a prezenta dovezi privind caracterul impozabil al venitului estimat se pune pe seama Serviciului Fiscal de Stat.

În context, invocând dispozițiile art. 226⁶ alin. (4), art. 226¹ pct. 6) ale Codului fiscal, reclamantul a relevat că mijloacele bănești împrumutate altor persoane se atribuie la excepțiile ce nu urmează a fi incluse în categoria mijloacelor bănești care se iau în calcul la estimarea venitului impozabil.

Făcând trimitere la prevederile art. 226⁶ alin. (7), art. 226⁶ alin. (10) lit. d) din Codul fiscal, Sergiu Stici a indicat că, deși Serviciul Fiscal de Stat a stabilit că persoana împrumutatului este Stanislav Gozun, aceasta nu a fost antrenată la stabilirea veridicității și valabilității tranzacției de împrumut.

Aici, reclamantul a menționat că Stanislav Gozun a decedat la data de 28 septembrie 2016, fapt confirmat prin certificatul de deces. Însă, Serviciul Fiscal de Stat nu a solicitat explicații, documente de la succesorii de drept ai acestuia, în vederea determinării integrale a circumstanțelor cu privire la împrumuturile acordate, fapt ce constituie o omisiune gravă, în circumstanțele în care autoritatea fiscală are obligația de a dovedi caracterul impozabil al venitului estimat.

Complementar, reclamantul a susținut că conform art. 226⁶ alin. (2) din Codul fiscal, selectarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil se face în funcție de situația constatată, de sursele de informații și de înscrisurile identificate și/sau documentele obținute.

Imposibilitatea aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil este determinată de faptul că conținutul recipisei din 19 septembrie 2014 și a contractului de împrumut din 10 martie 2015 nu constituie obiect de probațiune și sursă a unei situații fiscale analogice, așa cum prevede art. 226¹ pct. 3) al Codului fiscal, deoarece nu prezintă o totalitate de caracteristici cantitative, calitative și/sau

valorice ale elementelor enumerate la art. 6 alin. (9) și a relațiilor cu bugetul public național.

De altfel, reclamantul a relevat că pe cale de consecință, recipisa și contractul invocat, nu pot constitui situație fiscală, conform art. 6 alin. (9) din Codul fiscal, respectiv sunt inaplicabile prevederile art. 226¹ pct. 3) al Codului fiscal.

Prin urmare, reieșind din lipsa probelor suficiente, care ar demonstra faptele ce se conțin în actele juridice, luate de autoritatea fiscală drept bază la stabilirea mărimii venitului impozabil, valabilitatea tranzacțiilor de împrumut, finalitatea procedurilor judiciare, care vizează aceste tranzacții, Sergiu Stici a opinat că mențiunile expuse în actul de control și în deciziile contestate sunt neprobate.

Or, pentru a determina caracterul veridic și suficient al probei, urmează de a examina prevederile art. 226¹ pct. 2) din Codul fiscal, în coroborare cu dispozițiile art. 117 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Iar, din actul de control fiscal rezultă nerespectarea prevederilor legale enunțate.

Astfel, în opinia reclamantului, în cadrul controlului nu a fost respectată procedura de verificare a persoanei fizice cu aplicarea metodelor indirecte de estimare și nu s-a efectuat verificarea fiscală prealabilă, fiind încălcate astfel dispozițiile art. 226¹⁴ și 226¹⁵ din Codul fiscal.

În final, reclamantul a relevat că, prin contestația și dezacordul înaintat, a invocat un șir de argumente, inclusiv cele ce țin de interpretarea eronată a prevederilor legale, lipsa probelor suficiente pentru a conchide asupra unor fapte fiscale, interpretarea unilaterală a unor acte juridice în privința cărora urma a se expune instanța de judecată și nicidecum autoritatea fiscală.

Întemeindu-și acțiunea pe dispozițiile art. 11, 269 din Codul fiscal, art. 16, 24 din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, art. 211, 212, 258 alin. (3) din Codul administrativ, Sergiu Stici a solicitat anularea Actului de control al Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare contribuabili mari nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018, a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici” și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”.

Prin încheierea din 02 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de Sergiu Stici cu privire la suspendarea executării actului administrativ contestat (f.d. 177-179, vol. II).

Prin hotărârea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Stici împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea Actului de control al Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare contribuabili mari nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018, a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici” și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr.347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat” (f.d.203, Vol.II).

La 26 martie 2020, în interiorul termenului prevăzut de art.232 Cod administrativ, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a depus apel împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Râșcani, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.210-212, Vol.II).

Tot la 26 martie 2020 Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a depus recurs împotriva încheierii protocolare a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nr. 3-2352/2019 privind respingerea cererii lui Sergiu Stici cu privire la suspendarea executării actului administrativ contestat, solicitând anularea acesteia și soluționarea în fond a problemei cu dispunerea suspendării executării Actului de control al Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare contribuabili mari nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018, a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici” și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr.347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”, până la examinarea în fond a cauzei (213-215, Vol.II).

La 31 martie 2020 Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a depus cerere de recurs concretizată împotriva încheierii din 02 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând anularea acesteia și soluționarea în fond a problemei cu dispunerea suspendării executării Actului de control al Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare contribuabili mari nr. 5-688841 din 25 octombrie 2018, a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici” și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „ pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”, până la examinarea în fond a cauzei (216-219, Vol.II).

Iar, la 31 iulie 2020 Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.7-12, Vol.III).

Prin decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul depus de Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman împotriva încheierii din 02 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.96-100, Vol.III).

Prin decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Sergiu Stici și s-a menținut hotărârea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.126-148, Vol.III).

Analizând circumstanțele de fapt ale cauzei, prin prisma normelor de drept relevante speței deduse judecății, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind respingerea cerințelor reclamantului.

Curtea de Apel Chișinău coroborând dispozițiile art. 8 alin. (2) lit. c)-e), art. 14 alin. (1) lit. c), art. 83 alin. (2) lit. a), 87 alin. (1), art. 134 alin. (1) pct.1), art. 187 alin. (4), art. 189 alin. (1), (3), art. 214 alin. (1), (3), (4), (5), art. 226⁶ alin. (1) lit. a)-d), alin. (2) și (3), art. 226¹¹ alin.(1) lit. a)-e), art. 226¹⁵ alin. (2) și (10) ale Codului fiscal cu circumstanțele cauzei, a reținut că, prin controlul fiscal efectuat prin metoda verificării tematice la Sergiu Stici pentru perioadele fiscale A/2012-A/2016 cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil, s-a stabilit încălcarea prevederilor art.8 alin.(2) lit.c), d), e) și art.226¹⁵ alin.(2) din Codul fiscal, prin nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a Declarației

persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale A/2014-A/2015, prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat a dărilor de seamă fiscale cu informații și date neveridice, ceea ce a condiționat diminuarea impozitului pe venit pentru perioadele fiscale A/2015-A/2016 și eschivarea de la calculul și plata impozitului pe venit pentru perioada fiscală A/2014, precum și neprezentarea până la inițierea controlului fiscal a declarației cu privire la proprietate.

Astfel, pentru încălcările admise, prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici” i s-a calculat spre plată la buget impozit pe venit în sumă de 1154205 lei, majorare de întârziere în sumă de 549565 de lei și amendă în mărime de 672889 lei.

De asemenea, instanța de apel a constatat că, Sergiu Stici nu s-a conformat prevederilor art.226¹⁵ alin.(2) din Codul fiscal și nu a prezentat Declarațiile persoanei fizice cu privire la proprietate pentru perioadele A/2012-A/2016. Or, conform informației din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat, Sergiu Stici a prezentat Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale A/2012, A/2015, A/2016, însă nu și pentru perioadele fiscale A/2013-A/2014.

Drept urmare, în cadrul controlului fiscal efectuat, prin metoda verificării tematiche cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil, privind corectitudinea calculării, declarării și achitării impozitului pe venit pentru perioadele fiscale A/2012-A/2016, de către Sergiu Stici, s-a stabilit că, în urma combinării metodei cheltuielilor, metodei fluxului de mijloace bănești și metodei proprietății, prevăzute de art.226⁸, art.226⁹ și art.226¹⁰ din Codul fiscal, contribuabilul, în perioadele A/2014-A/2016 a înregistrat venit impozabil estimat nedeclarat în sumă totală de 6521793 de lei (3285369 de lei pentru perioada fiscală A/2014, 2187472 de lei pentru perioada fiscală A/2015 și 1048956 de lei pentru perioada fiscală A/2016), sursa de proveniență a căroră nu a fost confirmată documentar, respectiv, suma nedeclarată și neachitată a impozitului pe venit estimat constituie 1154205 lei (585443 de lei pentru perioada A/2014, 387443 de lei pentru perioada A/2015 și 181319 lei pentru perioada A/2016).

La argumentul invocat de Sergiu Stici precum că, contractul de împrumut din 10 martie 2015 și recipisa din 19 septembrie 2014, nu stabilesc condițiile și perioada acordării împrumuturilor, respectiv acestea nu pot fi considerate ca probe pentru estimarea venitului impozabil prin metode indirecte și luate în considerare la determinarea venitului impozabil, Curtea de Apel Chișinău a menționat că potrivit art. 226¹¹ alin. (1) lit. a) din Codul fiscal, informațiile prezentate de către organele de drept pot fi utilizate în calitate de surse indirecte în scopul determinării venitului impozabil estimat.

Subsecvent, invocând dispozițiile art.308, 327 alin. (4) din Codul civil, instanța de apel a notat că contractul de împrumut din 10 martie 2015 și recipisa din 19 septembrie 2014, reprezintă în sine manifestări de voință a părților. După cum rezultă din actul de control, acestea au fost prezentate Serviciului Fiscal de Stat de către organele de drept (f.d. 138, Vol.I) și au servit drept sursă de informație pentru stabilirea situației fiscale reale a contribuabilului.

În continuare, făcând trimitere la prevederile art. 1100 alin.(1), art. 1101, art. 1104 alin.(1), art. 1242 alin.(1) din Codul civil, instanța ierarhic inferioară a menționat că, conform contractului de împrumut nominalizat, Sergiu Stici, a

acordat un împrumut pe o perioadă determinată, până la 30 mai 2015, cu condiția că, în cazul în care împrumutatul nu-și exercită obligația de restituire a sumei împrumutate, SRL „Arsorcomp”, administrator al căreia este cet. Stanislav Gozun, ca garant al executării obligațiilor, va transmite în proprietatea sa, bunul imobil amplasat în or. XXXXXX str. XXXXXX (teren, construcție). Astfel, se constată faptul că, contractul respectiv stabilește condițiile și perioada acordării împrumutului.

Mai mult, după cum rezultă din materialele cauzei, Sergiu Stici a înaintat la Judecătoria Orhei, cererea de chemare în judecată, înregistrată cu nr. 10604 la data de 17 iulie 2015, privind încasarea împrumutului bănesc acordat lui Stanislav Gozun prin contractul de împrumut f/nr din 10 martie 2015, fapt care încă odată confirmă acordarea împrumutului (f.d. 142, Vol. II).

Prin urmare, odată ce reclamantul/apelantul în cadrul controlului, nu a prezentat Serviciului Fiscal documente/înscrisuri, ce ar demonstra că actele juridice (contractul de împrumut, recipisa) sunt nule, sumele obținute în baza acestora corect au fost luate în calcul la estimarea venitului impozabil.

Referitor la argumentul apelantului, precum că Serviciul Fiscal de Stat a interpretat eronat prevederile art.226¹ alin.(6) și (9) din Codul fiscal, ținând cont de prevederile art.867 alin.(1) din Codul civil, din care reiese că, împrumuturile acordate de acesta, nu pot fi considerate ca venituri obținute, dar ca venituri pierdute până la momentul restituirii împrumuturilor, instanța de apel a menționat că, potrivit prevederilor art.226¹ alin.(6) din Codul fiscal, mijloace bănești sunt sume de bani în monedă națională și/sau în valută străină aflate în proprietate, cu excepția celor împrumutate, deținute în numerar, în conturile din instituțiile financiare naționale și din străinătate și/sau împrumutate altor persoane, iar în sensul alin.(9), cheltuieli individuale sunt plăți efectuate pentru procurarea și/sau schimbul bunurilor, lucrărilor și/sau serviciilor pentru consum curent și/sau pe termen lung, în scopuri personale sau în alte scopuri.

Subsecvent, având în vedere dispozițiile art.226⁹ alin.(1) din Codul fiscal, instanța de apel a enunțat că, determinarea venitului impozabil estimat a mijloacelor bănești deținute în proprietate de către Sergiu Stici, a fost efectuată prin compararea ieșirilor de mijloace bănești cu titlu de împrumuturi acordate, cu sursa de proveniență a acestora, ce nu a fost confirmată documentar.

La argumentul lui Sergiu Stici precum că, mijloacele bănești împrumutate cet. Stanislav Gozun, au fost obținute în afara Republicii Moldova, iar introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova a fost posibilă la fiecare traversare a frontierei, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în conformitate cu prevederile art.33 alin.(2) lit. a) din Legea privind reglementarea valutară nr.62 din 21 martie 2008, persoanele fizice rezidente și nerezidente au dreptul să declare în scris valorile valutare organelor vamale ale Republicii Moldova, la introducerea în/scoaterea din Republica Moldova a numerarului în monedă națională, precum și a numerarului și cecurilor de călătorie în valută străină, dacă suma totală a acestora nu depășește 10000 de Euro (sau echivalentul lor) de persoană/călătorie.

În corespundere cu prevederile art.226⁶ alin.(4) din Codul fiscal, la determinarea venitului impozabil estimat, veniturile obținute de persoanele fizice în afara Republicii Moldova, inclusiv cele ce sînt transmise rudelor și afinilor de pînă la gradul III, se vor considera ca neimpozabile dacă: sînt confirmate

documentar prin declarațiile vamale, documentele ce confirmă transferul bancar, documentele ce autentifică intrarea lor legală în țară după 1 ianuarie 2012.

Aici, instanța de apel a subliniat că, apelantul în cadrul controlului, în instanța de fond sau în instanța de apel, nu a prezentat documente/înscrisuri ce ar demonstra că, mijloacele bănești împrumutate cet. Stanislav Gozun (contractul de împrumut, recipisa) sunt venituri obținute în afara Republicii Moldova și au fost introduse legal în țară, sumele obținute în baza acestora au fost luate în calcul la estimarea venitului impozabil.

În ceea ce privesc invocările apelantului precum că, nu a fost respectată procedura de verificare a persoanei fizice cu aplicarea metodelor indirecte de estimare și efectuată verificarea fiscală prealabilă, instanța de apel a relevat că, în conformitate cu prevederile art.226¹⁴ alin.(1) din Codul fiscal, verificarea fiscală prealabilă constă în reconstituirea situației fiscale prealabile a persoanei fizice supuse verificării și compararea venitului impozabil estimat ce decurge din situația fiscală constatată cu venitul impozabil declarat de aceasta. Verificarea fiscală prealabilă se efectuează la sediul Serviciului Fiscal de Stat în baza informațiilor deținute de acesta, iar potrivit alin.(3) al articolului menționat, activitatea de verificare fiscală prealabilă se desfășoară cu înștiințarea persoanei fizice. Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat, prin scrisoarea nr.26-05/5-08/9330 din 26 iulie 2018, expediată cu aviz recomandat, prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, la adresa de domiciliu al apelantului, recepționată la 31 iulie 2018 (f.d. 37, Vol.II), la înștiințat pe Sergiu Stici, despre inițierea verificării fiscale prealabile cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil, pentru perioadele fiscale A/2012- A/2016.

Complementar, invocând dispozițiile art.226¹⁴ alin.(5) și (6), art.226¹⁵ alin.(1), art.134 alin.(1) pct. 14) din Codul fiscal, Curtea de Apel Chișinău a precizat că la 12 septembrie 2018, în urma examinării raportului de verificare fiscală prealabilă nr.26-05/5-10/1270, a fost emisă decizia privind inițierea controlului nr.05/5-98 (f.d. 39, Vol.II).

Prin citația seria D nr.183742 din 12 septembrie 2018, expediată prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, la adresa de domiciliu a apelantului, recepționată la 17 septembrie 2018, persoana fizică Sergiu Stici, a fost invitat la data de 25 septembrie 2018, pentru a fi înștiințată despre inițierea controlului fiscal pentru perioada A/2012-A/2016 (f.d. 38, Vol.II).

Dat fiind faptul că, apelantul nu a dat curs citației menționate supra, neprezentându-se la Serviciul Fiscal de Stat, procesul-verbal de înștiințare nu a putut fi întocmit, semnat, și înmănat acestuia cu toate anexele prevăzute de art.226¹⁵ alin.(4) din Codul fiscal. Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat în corespundere cu dreptul prevăzut de art.134 alin.(1) pct. 14) din Codul fiscal, a efectuat controlul fiscal la cet. Sergiu Stici, rezultatele cărui au fost generalizate în Actul de control nr.5-688841 prelungit pe formularele nr.5-688842 și nr.5-688843 din 25 octombrie 2018, care a fost expediat prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, la adresa de domiciliu a apelantului și recepționat de către acesta la 06 noiembrie 2018.

Având în vedere dispozițiile art.216 alin.(8), art.226¹⁵alin.(16) din Codul fiscal, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Sergiu Stici a depus dezacordul nr.1 din 14 noiembrie 2018 și suplimentul nr.2 din 19 decembrie 2018, la actul de

control specificat supra, însă nu a prezentat documente/înscrisuri ce ar demonstra cele menționate în dezacord.

Astfel, deoarece apelantul în cadrul controlului, la dezacordul prezentat, în cadrul examinării cazului de încălcare fiscală, în instanța de fond și în instanța de apel, nu a prezentat probe elocvente, care ar determina caracterul neimpozabil al veniturilor obținute în perioadele fiscale A/2014 - A/2016, și nici documente/înscrisuri ce ar demonstra că mijloacele bănești împrumutate cet. Stanislav Gozun, sunt venituri obținute în afara Republicii Moldova și au fost introduse legal în țară, Serviciul Fiscal de Stat întemeiat a determinat valoarea estimată a obiectului impozabil în baza probelor reale acumulate. Iar, instanța de fond just a concluzionat că este neîntemeiată pretenția înaintată de Sergiu Stici privind anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 asupra cazului de încălcare fiscală, corectată prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 01 din 12 august 2019.

Referitor la pretenția reclamantului privind anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”, instanța de apel a catalogat ca fiind juste concluziile instanței de fond, menționând că odată ce s-a constatat caracterul legal al deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici”, acest fapt implică subsecvent și legalitatea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat”, dat fiind faptul că odată ce actul administrativ contestat prin procedura prealabilă este corespunzător și întrunește condiții de valabilitate a actului administrativ de fond și de formă, soluția asupra procedurii prealabile nu implică decât menținerea actului administrativ respectiv.

La fel, instanța de apel a subliniat că, unicul argument al apelantului care se referă la actul administrativ emis pe marginea contestației, este existența unei erori constatate de către organul fiscal prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 88 din 28 martie 2019 „pe marginea contestației împotriva Deciziei nr. 347 din 21 decembrie 2018, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat” (pct. III din decizie).

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a menționat că decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 347 din 21 decembrie 2018 „asupra cazului de încălcare fiscală comisă de către Sergiu Stici”, a fost corectată prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 01 din 12 august 2019 (f.d. 115 vol. II), care a fost comunicată reclamantului Sergiu Stici la 18 august 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d, 116 vol. II).

În final, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către Sergiu Stici în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond, reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată.

La 15 februarie 2022 Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a depus recurs, iar la 16 iunie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d.150-151; 162-171, Vol.III).

În susținerea cererii de recurs, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând că nu este de acord cu decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe care le consideră neîntemeiate și emise contrar normelor legislației în vigoare, întrucât în cadrul examinării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare a fost admisă aprecierea eronată și subiectivă a circumstanțelor de fapt ale cauzei, în raport cu probele administrate în proces, iar prima instanță a admis un șir de încălcări procedurale grave, care nu au fost înlăturate de către instanța de apel.

Subsecvent, recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus în privința argumentelor sale privind încălcările normelor procedurale în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, astfel în mod neîntemeiat a omis cercetarea chestiunii compatibilității procedurii exercitate de către prima instanță cu garanțiile fundamentale ale unui proces echitabil, prin urmare nefiindu-i asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

Aici, recurentul a enunțat că prima instanță a examinat cauza superficial, creând impresia că intenționează cât mai urgent să soluționeze acest litigiu, concluzii ce rezultă din actele procedurale întocmite și întreprinse de instanța de fond. Or, de nenumărate ori, cererile sale au fost restituite sau respinse neîntemeiat, inclusiv cea de amânare a ședinței de judecată, precum și de a relua examinarea în fond a cauzei cu administrarea probelor pertinente fondului.

Astfel, examinarea extrem de accelerată în fond a litigiului la privat de posibilitatea prezentării opiniei sale depline și multiaspectuale pe marginea cauzei, care în condițiile enunțate a fost examinată cu încălcarea principiului supremației dreptului, dreptului la un proces echitabil, prin oferirea șanselor egale părților de a-și prezenta și susține poziția în instanța de judecată.

De altfel, recurentul a susținut că concluziile Curții de Apel Chișinău nu coroborează cu materialele cauzei și argumentele sale invocate în cadrul examinării cauzei în ordine de apel.

Astfel, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a catalogat ca fiind eronate concluziile instanței de apel precum că reclamantul/apelantul în cadrul controlului, nu a prezentat Serviciului Fiscal de Stat documente/înscrisuri, ce ar demonstra că actele juridice (contractul de împrumut, recipisa) sunt nule, respectiv, sumele obținute în baza acestora corect au fost luate în calcul la estimarea venitului impozabil, fapt ce rezultă din examinarea superficială și formală a cauzei. Or, instanța de apel nu a pătruns în esența speței și nici a argumentelor invocate, fiind oferită doar motivarea selectivă în susținerea deciziei adoptate, prin ignorarea circumstanțelor, care sunt în favoarea sa.

La acest capitol, invocând dispozițiile art. 221 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul a enunțat că odată ce din răspunsul avocatului Vadim Soltan a devenit cunoscut faptul că acesta a oferit autorității fiscale explicațiile privind circumstanțele în care a fost întocmită recipisa din 19 septembrie 2014 și că de fapt mijloacele bănești nu au fost transmise, iar semnătura lui nu a fost pusă pe recipisă cu scopul omologării acesteia, în mod obiectiv, explicațiile date urmau a fi prezente în dosarul administrativ prezentat instanței de fond, cu condiția că pârâtul a prezentat întreg dosarul administrativ. Iar, în cazul în care aceste explicații nu sunt în dosarul administrativ, apare întrebarea cum este posibil așa

ceva și din ce cauză organul fiscal nu a reflectat explicațiile lui Vadim Soltan în actele emise, circumstanțe care însă au fost ignorate de instanțele ierarhic inferioare.

Pornind de la cele enunțate, recurentul a opinat că procesului urmau să fie aplicate principiile și rigorile de resort, printre care principiul prezumției nevinovăției. Or, la caz, el este învinuit de încălcarea legislației fiscale, cu atragerea la răspundere prin aplicarea sancțiunii.

La fel, în susținerea cererii de recurs, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Alexandru Moloman a susținut că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza în mod superficial, fără a intra în esența litigiului dedus judecătii, precum și au interpretat eronat, în defavoarea sa, legislația fiscală.

În argumentarea concluziei enunțate, recurentul a menționat că, în loc să supună verificării în ordine de apel hotărârea instanței de fond, prin prisma alegațiilor și argumentelor apelantului, instanța de apel a însușit funcțiile primei instanțe și acționând în defavoarea sa, cu omiterea respectării principiului contradictorialității și egalității armelor în proces, a optat pentru înlăturarea neajunsurilor hotărârii primei instanțe și în special lipsei motivării acesteia.

Or, în susținerea apelului a indicat că niciun argument al său nu a fost examinat și nu i-a fost dată apreciere. Prima instanță invocând lipsa suportului probatoriu a conchis despre temeinicia deciziilor fiscale contestate, fără însă a se expune cel puțin asupra vreunui argument al său, ceea ce denotă că hotărârea emisă este lipsită de motivare.

În opinia recurentului, instanța de fond, cu scopul de a se eschiva de la formularea concluziilor, a indicat în mod formal că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al reclamantului, dar va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (*Garcia Ruiz v. Spania* [MC], 21 ianuarie 1999).

Astfel, argumentele primei instanțe s-au limitat la invocarea lipsei suportului probatoriu în speță, deși în esență el a reiterat în special interpretarea eronată a legislației fiscale, aspect care nu urma a fi probat, ci analizat în principiu.

La fel, recurentul a subliniat că prima instanță nu a analizat și nu s-a expus în fond asupra circumstanțelor de fapt în coroborare cu circumstanțele de drept, limitându-se să expună prevederile legale, fără a indica concluzii proprii și a da apreciere.

Mai mult, prima instanță a preluat necondiționat opinia pârâtului, ceea ce este inadmisibil, întrucât instanța de contencios administrativ are rolul controlului judecătoresc asupra activității administrative și sarcina de a verifica legalitatea actului administrativ contestat.

În final, invocând dispozițiile art. 93 alin. (2) și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul a notat că odată cu expunerea argumentelor, instanței de apel îi revenea obligația de a verifica dacă motivarea hotărârii primei instanțe corespunde normelor legale și principiilor enunțate, însă Curtea de Apel Chișinău, fără a se expune la lipsa de motivare a hotărârii instanței de fond, a decis să prezinte motivarea sa cu referire la chestiunile, care au fost deduse judecătii primei instanțe, astfel susținând că soluția pronunțată este legală și întemeiată.

La 02 martie 2022 Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a depus recurs, iar la 18 mai 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea

recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.152; 159-161, Vol.III).

În motivarea recursului, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a indicat că consideră decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău ilegală, deoarece instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, nu a aplicat legea care trebuia a fi aplicată și a interpretat eronat legea.

În argumentarea concluziei enunțate, recurentul a menționat că ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022 în care s-a pronunțat decizia contestată, a avut loc în lipsa citării legale a reprezentantului său, avocatului Vitalie Iordachi.

De asemenea, recurentul a invocat încălcarea de către instanța de apel a principiului nemijlocirii cercetării probelor de către instanța de judecată, în particular de membrii completului de judecată a Curții de Apel Chișinău.

În acest sens, a menționat că acțiunea a fost repartizată inițial completului de judecată compus din magistrații: Angela Bostan, Grigore Dașchevici și Veronica Negru (judecător raportor). La ședința de judecată din 03 februarie 2021 după epuizarea etapei cererilor și demersurilor s-a purces la dezbaterile judecătorești, ajungând la formularea de către părți a întrebărilor. Însă, ședința de judecată din 08 februarie 2022, a avut loc în completul de judecată compus din judecătorii Angela Bostan, Grigore Dașchevici și Ghenadie Mîra. Astfel, deși a fost modificat completul de judecată, instanța de apel nu a reluat dezbaterile judecătorești, încălcând principiul nemijlocirii garantat de art.25 din Codul de procedură civilă și art.6 alin.(1) CEDO.

La fel, recurentul a indicat încălcarea de către Curtea de Apel Chișinău a dreptului său la apărare și a principiului contradictorialității procesului, invocând în acest sens lipsa la materialele cauzei și în dosarul administrativ a Raportului fiscal prealabil și a actul de sesizare a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale de efectuare a controlului fiscal. Or, lipsa înscrisurilor nominalizate, împiedică verificarea respectării legalității procedurii administrative și respectiv încalcă dreptul la apărare și contradictorialitatea procesului, drepturi garantate de art.6 CEDO.

Subsecvent, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a invocat că la ședința de judecată din 03 februarie 2021, în cadrul etapei procesuale a formulării întrebărilor către reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat, s-a constatat cu certitudine că temeiul de efectuare a controlului fiscal este solicitarea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, constatare făcută de către reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, fapt probat prin înregistrarea audio a ședinței de judecată. Astfel, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu doar a pus la dispoziția Serviciului Fiscal de Stat recipisa din 19 septembrie 2014 și contractul din 10 martie 2015, în temeiul cărora a fost calculată obligația fiscală după cum este menționat și în decizia contestată, dar a solicitat și inițierea respectivului control fiscal. Mențiunea în decizia de inițiere a controlului fiscal nr.05/5-98 din 12 septembrie 2018 că temeiul controlului sunt prevederile art.226¹⁴ alin.(6) și art.226¹⁵ din Codul fiscal, este greșită. Respectiv, actul menționat nu conține temeiul de inițiere a controlului fiscal, fapt care afectează întreaga procedură administrativă desfășurată până la emiterea actului administrativ. Urmare a acestui fapt, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat a fost obligat de către completul de judecată să prezinte la

următoarea ședință, scrisoarea sau actul procedural penal, prin care s-a solicitat controlul fiscal. Însă reieșind din conținutul deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, acest act așa și nu a fost prezentat instanței de judecată.

Totodată, recurentul a subliniat că, în ședința de judecată din data de 03 februarie 2021 a solicitat să fie anexat la materialele cauzei înscrisul din Registrul de stat al controalelor, prin care se probează că controlul efectuat în privința sa, nu a fost/este înregistrat în respectivul Registru. Iar, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat nu a putut răspunde din ce cauză controlul în privința sa nu este înregistrat în Registrul de stat al controalelor.

În context, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a relevat că, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.464 din 23 mai 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind ținerea Registrului de stat al controalelor, autoritățile publice centrale de reglementare abilitate cu funcții de control, conform anexei la Legea nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, printre care și Serviciul Fiscal de Stat, utilizează Registrul de stat al controalelor la înregistrarea, supravegherea și raportarea controalelor.

Articolul 8 alin.(1) al Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, prevede expres că organele de control sunt obligate să înregistreze în Registrul de stat al controalelor datele indicate în acest articol, precum denumirea (numele) persoanei, durata și tipul controlului, etc., date obligatorii atât pentru controalele planificate cât și pentru cele inopinate, indiferent de natura persoanei fizică sau juridică. Iar, conform art.8 alin.(3) al Legii nominalizate, la încheierea controlului, organele de control sunt obligate să includă în Registrul de stat al controalelor informația, nota de motivare a controlului inopinat.

Astfel, în lipsa temeiurilor de inițiere a controlului fiscal, a lipsei mențiunii înregistrării controlului fiscal în privința intimatului în Registrul de stat al controalelor, a mențiunilor obligatorii potrivit legii în Registrul de stat al controalelor, în lipsa actului ce a servit ca temei de inițiere a controlului (scrisoarea sau actul procedural penal a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale), atât în dosarul administrativ prezentat instanței, dar și în dosarul instanței de judecată, actul administrativ și operațiunile administrative ce l-au însoțit sunt ilegale, fiind emise contrar prevederilor legii și a procedurii. Iar, instanța de judecată, urma să aplice în mod direct prevederile Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, a Hotărârii Guvernului nr.464 din 23 mai 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind ținerea Registrului de stat al controalelor, sub aspectul înregistrării, supravegherii și raportării controalelor precum și a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Complementar, recurentul a notat că conform actului de control fiscal nr.5-688841 prelungit pe formularele 5-688842 și 5-688843, prevederile art.20, alin.(3) din Codul familiei și art.371 alin.(1) din Codul civil nu sunt aplicabile în cazul acordării împrumutului de mijloace bănești persoanei terțe și procurării cotei de participație în capitalul social din societatea comercială, deoarece persoana fizică Sergiu Stici, numele căruia figurează în contractele încheiate, în calitate de „împrumutător” și „cumpărător”, nu a prezentat probe confirmative privind efectuarea operațiunilor economico-financiare în cauză, din contul mijloacelor financiare comune.

La acest capitol, Sergiu Stici, reprezentat de avocatul Vitalie Iordachi a menționat că, conform art.20 din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie. Iar, art.371 alin.(2) din Codul civil, aplicabil speței, prevede că orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară. Astfel, inversarea sarcinii probei de către Serviciul Fiscal de Stat, acceptată de către instanța de judecată, este contrară prevederilor art.371 alin.(2) din Codul civil, dar și art.6 CEDO.

Suplimentar, recurentul a adăugat că, în ce privește procurarea de părți sociale/capitalul social al SRL „Arsorcomp”, conform art.150 alin.(1) din Codul civil, asupra părții sociale a soților în societatea cu răspundere limitată dobândite în timpul căsătoriei se aplică regimul juridic al proprietății comune în devălmășie. Norma respectivă confirmă regula că toate bunurile dobândite în timpul căsătoriei sunt proprietate comună în devălmășie a soților, iar sarcina probei inverse revine Serviciului Fiscal de Stat. Aceleași argumente sunt pertinente și pentru împrumuturile acordate de către unul din soți. Aceasta, deoarece în noțiunea de „bun dobândit” prevăzută de art.371 alin.(2) Cod civil se includ și creanțele contractate de oricare dintre soți.

Astfel, în opinia recurentului, este evidentă interpretarea eronată, iar pe alocuri abuzivă a normelor de drept, iar acest fapt a influențat asupra calcului corect și legal a obligațiilor fiscale imputate lui Sergiu Stici.

Mai mult, ținând cont de cuantumul obligațiilor imputate, inclusiv mărimea amenzilor și a penalităților, faptele de care a fost acuzat intimatul, reieșind din jurisprudența CtEDO, poartă un caracter penal și respectiv, în scopul protejării contribuabilului, urmează a fi aplicate garanțiile de ordin penal.

Nu în ultimul rând, urmează să se atragă atenția la disproporționalitatea între sancțiunea aplicată și gravitatea faptei, ținând cont nu doar de obligația de bază, ci și de cuantumul amenzii și a penalităților aplicate.

La 15 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Serviciului Fiscal de Stat i-au fost notificate copiile recursurilor depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 02 august 2022 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea cererilor de recurs depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi și menținerea în vigoare a deciziei contestate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 februarie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că reprezentantului recurentului Sergiu Stici, avocatului Alexandru Moloman i-a fost expediată copia dispozitivului deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice la

data de 18 martie 2022, iar la 23 mai 2022, acesta a recepționat decizia motivată din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, fapte confirmate prin extrasul din poșta electronică și avizul de recepție anexate la materialele prezentei cauze (f.d.149, 156, Vol. III).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi s-a conformat dispozițiilor art. 245 Cod administrativ și a depus recursurile și motivarea recursurilor în termen la data de 15 februarie 2022/16 iunie 2022 și respectiv, 02 martie 2022/18 mai 2022.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, instanța de recurs accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri

de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi, sunt inadmisibile.

Cu titlu subsidiar, la argumentul reprezentantului lui Sergiu Stici, avocatului Vitalie Iordachi că ședința de judecată a instanței de apel din 08 februarie 2022 a avut loc în lipsa sa, deoarece nu a fost citat legal pentru ședința respectivă, instanța de recurs notează că conform art. 218 lit.c) din Codul administrativ, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor **Codului de procedură civilă**, cu următoarele excepții: participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Din materialele cauzei rezultă că reprezentantul recurentului Sergiu Stici, avocatul Vitalie Iordachi în cadrul ședinței de judecată din 02 februarie 2021 a fost notificat despre ședința de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău, stabilită pentru 02 martie 2021, fapt confirmat prin recipisa semnată de acesta și anexată la dosar (f.d.44, Vol.III).

Astfel, având în vedere că reprezentantul recurentului Sergiu Stici, avocatul Vitalie Iordachi în cadrul ședinței de judecată din 02 februarie 2021 la care a participat, a fost notificat despre ședința de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău, stabilită pentru 02 martie 2021, fapt confirmat prin recipisa semnată de acesta și anexată la dosar, în conformitate cu dispozițiile art. 218 lit.c) din Codul administrativ, avocatul Vitalie Iordachi nu poate invoca necitarea de către instanța de apel pentru ședința de judecată din 08 februarie 2022.

De altfel, era obligațiunea recurentului Sergiu Stici și a reprezentantului său, avocatului Vitalie Iordachi să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, întru asigurarea respectării drepturilor sale la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1

CEDO.

Complementar, instanța de recurs menționează că conform procesului-verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022, la ședință a participat reprezentantul lui Sergiu Stici, avocatul Alexandru Moloman, care a comunicat că cunoaște materialele cauzei și este pregătit pentru examinarea apelului, pe care la susținut (f.d.123-125, Vol.III), însă nu a solicitat amânarea examinării cauzei pe motiv că nu a fost citat legal avocatul Vitalie Iordachi, circumstanțe ce atestă încă odată că examinarea cauzei în ordine de apel s-a desfășurat cu respectarea procedurii și garantarea dreptului la un proces echitabil al părților.

Iar, la argumentul reprezentantului recurentului Sergiu Stici, avocatului Vitalie Iordachi privind examinarea cauzei de către un alt complet de judecată decât cel inițial, cu nerespectarea principiului nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare, instanța de recurs menționează că, conform fișei de repartizare a dosarului, prezenta cauză a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Grigore Dașchevici la 14 iunie 2021, care făcea parte din completul de judecatori în următoarea componentă: Angela Bostan (președintele completului), Grigore Dașchevici și Veronica Negru (judecatori) (f.d.81, Vol.III).

Prin Dispoziția Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău nr. 42 din 30 decembrie 2021 „privind componenta colegiilor și constituirea completelor de judecată în cadrul Curții de Apel Chișinău pentru anul 2022” a fost constituit pentru anul 2022 completul nr. 8 (specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ) compus din: Angela Bostan (președintele completului), Grigore Dașchevici și Ghenadie Mîra (judecatori) (f.d.116, Vol.III).

Astfel, cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Stici împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului administrativ, corect, cu respectarea tuturor normelor procedurale, a fost examinată cu pronunțarea deciziei la 08 februarie 2022 de completul de judecată nr. 8 (specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ) compus din: Angela Bostan (președintele completului), Grigore Dașchevici și Ghenadie Mîra (judecatori), fapt ce rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022, asupra căruia participanții la proces nu au depus obiecții (f.d.123-125).

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile depuse de Sergiu Stici, reprezentat de avocații Alexandru Moloman și Vitalie Iordachi se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iurie Bejenaru

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan